

KESEJAHTERAAN SOSIAL ORANG MELAYU PASCA PILIHAN RAYA
UMUM KE-14 DARI ASPEK KESELAMATAN

MOHAMAD NASIR BIN DRAHMAN

Tesis ini dikemukakan sebagai
memenuhi syarat penganugerahan
Ijazah Sarjana Falsafah

Pusat Pengajian Umum dan Kokurikulum
Universiti Tun Hussein Onn Malaysia

SEPTEMBER 2023

DEDIKASI

Dengan Nama Allah Yang Maha Pemurah Lagi Maha Penyayang. Syukur Alhamdulillah dengan limpah dan kurnia-Nya, tesis ini dapat disiapkan sepenuhnya mengikut masa yang telah ditetapkan. Ucapan penghargaan yang tidak terhingga buat ayah dan bonda, Hj Drahman bin Abd Kadir dan Hjh Asbah Binti Tahir, bagi setiap doa, jasa dan pengorbanan yang mengiringi kehidupan dan kejayaanku. Ucapan terima kasih juga buat isteri dan anak-anak serta seluruh keluarga diatas pertolongan, kesabaran, sokongan dan pengorbanan masa yang tidak ternilai harganya.

Penulis ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih yang tidak terhingga kepada Dr. Harliana binti Halim selaku penyelia utama dalam kajian ini yang telah banyak memberi bimbingan dan tunjuk ajar sepanjang tempoh kajian ini dijalankan. Segala pandangan dan tunjuk ajar yang teliti sangat membantu saya dalam menyiapkan tesis ini. Setinggi penghargaan juga kepada semua pensyarah dan kakitangan Pusat Pengajian Umum dan Kokurikulum, Universiti Tun Hussein Onn Malaysia yang telah banyak memberi tunjuk ajar dan membantu dalam melancarkan setiap urusan yang dijalankan.

Tidak dilupakan buat sahabat karib saya yang sering mendengar luahan hati dan perasaan saya sepanjang saya menulis tesis ini. Penghargaan juga ditujukan kepada sesiapa sahaja yang terlibat dalam kajian ini secara langsung mahupun tidak langsung serta kepada rakan-rakan yang banyak memberikan sokongan. Akhir kata, semoga Allah S.W.T. melimpahkan rahmat ke atas mereka semua yang memberikan kerjasama dalam menyiapkan kajian ini. Syukran khathiran. JazakAllah khair. Alhamdulillah.

ABSTRAK

Pilihan Raya Umum Ke-14 yang berlangsung pada 9 Mei 2018 telah mengejutkan pelbagai pihak apabila buat pertama kali dalam sejarah politik negara ini telah berlakunya perubahan politik. Barisan Nasional telah tewas kepada gabungan pakatan pembangkang Pakatan Harapan yang memenangi 122 kerusi parlimen, berbanding 79 kerusi parlimen yang dimenangi Barisan Nasional. Manakala Parti Islam Se-Malaysia yang bertanding bersendirian pula hanya mendapat 18 kerusi parlimen. Rentetan daripada perubahan tersebut, kaum bukan Melayu menunjukkan yang mereka semakin lantang mempertikaikan hak keistimewaan orang Melayu, kuasa Sultan, agama Islam sebagai agama Persekutuan Malaysia dan bahasa Melayu sebagai bahasa rasmi persekutuan yang sememangnya telah termaktub sebagai hak keistimewaan dalam Perlembagaan Persekutuan. Oleh yang demikian, objektif yang pertama untuk kajian ini adalah bagi mengenal pasti konsep kesejahteraan sosial orang Melayu dari aspek keselamatan selepas Pilihan Raya Umum ke-14, objektif yang kedua, menerokai tindakan kerajaan Pakatan Harapan menyebabkan hak-hak kesejahteraan sosial dari segi keselamatan terancam bagi orang Melayu, dan objektif yang terakhir, menganalisis implikasi tindakan Pilihan Raya Umum ke-14 terhadap kesejahteraan sosial orang Melayu dari aspek keselamatan. Kaedah kualitatif dengan gabungan metod temu bual dan analisis dokumen diaplikasikan sebagai reka bentuk kajian. Kemudian, metod tringulasi diaplikasikan untuk pengesahan data kualitatif. Hasil kajian ini memaparkan kesejahteraan sosial orang Melayu dari aspek keselamatan terancam ekoran daripada kerajaan tidak dapat membela persoalan dan kecaman yang diwujudkan terhadap orang Melayu sehingga menyebabkan perpaduan antara kaum menjadi rencam dan kritikal. Kajian akan menjadi bahan rujukan asas kepada kajian-kajian baru yang menyentuh kesejahteraan orang Melayu pada masa akan datang.

ABSTRACT

The 14th General Election which took place on 9 May 2018 has surprised various parties when for the first time in the political history of this country there has been a political change. Barisan Nasional lost to the opposition coalition Pakatan Harapan which won 122 parliamentary seats, compared to 79 parliamentary seats won by Barisan Nasional. While Parti Islam Se-Malaysia, which contested alone, only won 18 parliamentary seats. As a result of these changes, the non-Malays show that they are increasingly disputing the special rights of the Malays, the power of the Sultan, Islam as the official religion of the Malaysian federation, and the Malay language as the official language of the federation which has indeed been enshrined as a privileged right in the Federal Constitution. This situation shows that the victory has given a "green light" to the non-Malays disputing the Supremacy of the Malays. Therefore, this study aims to first, identify the concept of social well-being of the Malays from the aspect of security after the Fourteenth General Election, secondly, explore the actions of the Pakatan Harapan government causing the rights of social well-being in terms of security to be threatened for the Malays, and thirdly, analyze the implications of the actions of the Fourteenth General Election on the social well-being of the Malays from the aspect of security. Qualitative methods with a combination of interview methods and document analysis are applied as a research design. Then, the triangulation method was applied to confirm the qualitative data. The results of this study show that the Pakatan Harapan government is unable to defend the issues and criticisms created against the Malays, thus causing the fabric of racial unity to become hostile and critical. The study will be a basic reference material for new studies that touch on the well-being of the Malays in the future.

KANDUNGAN

TAJUK	i
PENGAKUAN	ii
DEDIKASI	iii
ABSTRAK	iv
ABSTRACT	v
KANDUNGAN	vi
SENARAI RAJAH	xi
SENARAI SIMBOL DAN SINGKATAN	xii
SENARAI LAMPIRAN	xiii
BAB 1 PENGENALAN	2
1.1 Pengenalan	2
1.2 Latar belakang	4
1.3 Permasalahan kajian	8
1.4 Persoalan kajian	10
1.5 Objektif kajian	11
1.6 Skop dan batasan kajian	11
1.7 Kepentingan kajian	12
1.8 Definisi operasional	12
1.8.1 Keselamatan	13
1.8.2 Perlembagaan	13

1.8.3	Kesejahteraan sosial	14
1.8.4	Hak istimewa orang Melayu	15
1.9	Rumusan	15
BAB 2	KAJIAN LITERATUR	16
2.1	Pengenalan	16
2.2	Konsep kesejahteraan sosial	16
2.3	Pendekatan kesejahteraan sosial	18
2.3.1	Pendekatan pembangunan sosial	18
2.3.2	Pendekatan pentadbiran sosial	19
2.3.3	Pendekatan derma sosial	20
2.3.4	Pendekatan kerja sosial	20
2.4	Konsep orang Melayu	21
2.5	Kajian tentang kesejahteraan sosial	23
2.5.1	Kajian lepas kesejahteraan sosial orang Melayu	23
2.5.2	Konsep kontrak sosial	24
2.5.3	Kontrak sosial di Malaysia	25
2.6	Kajian isu-isu sensitif dalam Perlembagaan Persekutuan	26
2.6.1	Perkara 153 hak istimewa orang Melayu	26
2.6.2	Perkara 152 bahasa Melayu sebagai bahasa Kebangsaan	30
2.6.3	Perkara 3 agama Islam	31
2.6.4	Kedudukan Raja-raja Melayu	33
2.6.5	Perkara 32 :Kedudukan Yang di-Pertuan Agong sebagai Ketua Negara	34
2.6.6	Artikel 89: Tanah rizab Melayu	35
2.7	Kajian tentang Pilihan Raya Umum ke-14	36

2.7.1	Pilihan Raya Umum ke-14	36
2.7.2	Selepas Pilihan Raya Umum ke-14	39
2.7.3	Kaum Melayu berasa tidak selamat	43
2.7.4	Pengenalan tulisan khat dan jawi	48
2.7.5	Pakatan Harapan tidak sensitif perasaan kaum Melayu	49
2.7.6	Bendera negara tidak dihormati	50
2.7.7	Menteri Hal Ehwal Agama Malaysia menyuarakan sokongan untuk pekerja lesbian, gay, biseksual dan transeksual	54
2.7.8	Penghinaan ke atas agama Islam	56
2.7.9	Pelantikan bukan Melayu dalam jawatan penting	60
2.7.10	Pertikaian kuota matrikulasi dan ulasan PM yang tidak sensitif pada perasaan orang Melayu	62
2.7.11	Dividen ASB	63
2.7.12	Gagal menangani kegelisahan kaum Melayu	65
2.8	Rumusan	67
BAB 3 METODOLOGI KAJIAN		68
3.1	Pengenalan	68
3.2	Reka bentuk kajian	71
3.3	Pengumpulan data	74
3.3.1	Menganalisis dokumen	75
3.3.2	Temu bual separa berstruktur	76
3.3.3	Pemerhatian	77
3.3.4	Penilaian data	78
3.3.5	Analisis dan interpretasi data	78
3.4	Kesahan kajian	79

3.5	Rumusan	80
BAB 4 ANALISIS DAPATAN DAN PERBINCANGAN		81
4.1	Pengenalan	81
4.2	Konsep kesejahteraan sosial orang Melayu dari aspek keselamatan selepas Pilihan Raya Umum ke-14	81
4.2.1	Hak-hak istimewa orang Melayu	83
4.2.2	Penghinaan agama Islam	85
4.2.3	Penghinaan institusi beraja	87
4.3	Tindakan kerajaan Pakatan Harapan selepas Pilihan Raya Umum Ke-14 menyebabkan hak-hak kesejahteraan sosial orang Melayu dari segi keselamatan terancam	91
4.3.1	Pertikaian hak istimewa kaum Melayu	91
4.3.1.1	Sokong <i>International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination</i>	91
4.3.1.2	Penghapusan kuota untuk pelajar Melayu di universiti	92
4.3.2	Penghinaan agama Islam	94
4.3.2.1	Tulisan jawi	95
4.3.2.2	Sokong lesbian, gay, biseksual dan transeksual	96
4.3.3	Penghinaan Yang di-Pertuan Agong	97
4.3.3.1	Pasang bendera Malaysia terbalik	98
4.4	Implikasi tindakan kerajaan Pakatan Harapan selepas Pilihan Raya Umum ke-14 terhadap kesejahteraan sosial orang Melayu dari aspek keselamatan	100
4.4.1	Pertikaian hak istimewa kaum Melayu	100

4.4.1.1	Sokong <i>International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination</i>	101
4.4.1.2	Penghapusan kuota untuk pelajar Melayu di universiti	102
4.4.1.3	Penghinaan agama Islam	103
4.4.1.4	Tulisan jawi	104
4.4.1.5	Sokong lesbian, gay, biseksual dan transeksual	105
4.4.2	Penghinaan kaum dan agama	106
4.4.3	Penghinaan Yang di-Pertuan Agong	108
4.4.4	Mengganggu keamanan negara	109
4.5	Rumusan	112
BAB 5 KESIMPULAN DAN CADANGAN		113
5.1	Pengenalan	113
5.2	Rumusan kajian	113
5.3	Dapatan kajian	114
5.3.1	Mengenal pasti konsep kesejahteraan sosial orang Melayu dari aspek keselamatan	114
5.3.2	Menyenaraikan elemen kesejahteraan sosial orang Melayu dari aspek keselamatan	115
5.3.3	Menganalisis implikasi tindakan Pilihan Raya Umum ke-14 terhadap kesejahteraan sosial orang Melayu dari aspek keselamatan	116
5.4	Rumusan	119
BIBLIOGRAFI		123
LAMPIRAN		140

SENARAI RAJAH

2.1	Insiden rusuhan di Kuil Sri Maha Mariamman	48
2.2	Menunjukkan bendera Malaysia dipasang secara terbalik	53
2.3	Menunjukkan suspek yang mengibar bendera secara terbalik	54
2.4	Dr Mujahid bersalaman dengan Nisha Ayub	56
3.1	Proses reka bentuk pengkajian kualitatif	68
3.2	Reka bentuk pengkajian	74
4.1	Kod konsep kesejahteraan sosial orang Melayu dari aspek keselamatan selepas Pilihan Raya Umum ke-14	91
4.2	Kod tindakan kerajaan Pakatan Harapan menyebabkan hak-hak kesejahteraan sosial orang Melayu dari segi keselamatan terancam	100
4.3	Graf menunjukkan pecahan laporan polis Seksyen 298A Kanun Keseksan mengikut bangsa	108
4.4	Graf menunjukkan pecahan laporan polis Seksyen 504 Kanun Keseksan mengikut bangsa	111
4.5	Kod implikasi tindakan Pilihan Raya Umum ke-14 terhadap kesejahteraan sosial orang Melayu dari aspek keselamatan	112

SENARAI SIMBOL DAN SINGKATAN

LGBT	-	Lesbian, Gay, Biseksual dan Transeksual
DAP	-	Democratic Action Party Malaysia
UMNO	-	United Malays National Organisation
KPM	-	Kementerian Pendidikan Malaysia
ISMA	-	Ikatan Muslimin Malaysia
OCDSB	-	One City Development Sdn. Bhd.
ICERD	-	International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination

PTTA UTHM
PERPUSTAKAAN TUNKU TUN AMINAH

SENARAI LAMPIRAN

A	Jumlah Laporan Polis	133
B	Protokol dan Catatan Pemerhatian Temu Bual	137

BAB 1

PENDAHULUAN

1.1 Pengenalan

Malaysia merupakan sebuah negara berbilang kaum di mana orang Melayu, Bumiputera Sabah serta Sarawak yang merupakan penduduk majoriti, dan diikuti oleh kaum Cina, India dan lain-lain. Setiap warganegara di Malaysia mempunyai hak dan kewajipan yang sama. Kekuatan yang mendasari Perlembagaan Persekutuan di Malaysia ialah penerimaan rakyat di era kemerdekaan terhadap perkara asas unsur-unsur tradisi yang meliputi kedudukan raja-raja Melayu, hak istimewa orang Melayu, agama Islam sebagai agama persekutuan dan bahasa Melayu sebagai bahasa kebangsaan serta sebagai timbal balik kerakyatan diberikan kepada bukan Melayu secara *jus soli*.

Semua perkara yang tersenarai sebagai unsur-unsur tradisi bukan merupakan satu peraturan baru, malahan hak-hak ini telah tercatat dalam Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu 1948 dan diwartakan di dalam Perlembagaan Persekutuan. Namun begitu, persoalan dan polemik tentang unsur-unsur tradisi sering kali ditimbulkan oleh pelbagai pihak. Pertentangan berhubung dengan peruntukan kedudukan istimewa orang Melayu merupakan perbincangan yang sering diperdebatkan. Sebagai contoh, konsep persamaan yang dipelopori di bawah slogan *Malaysian Malaysia* ditujukan ke arah pembasmian apa yang dikatakan sebagai diskriminasi dan layanan tidak adil hasil daripada penggunaan Perkara 153 Perlembagaan Persekutuan.

Orang Melayu merasa tidak senang, terganggu dan melihat slogan ini sebagai satu percubaan untuk mempersoal dan mengurangkan kedudukan mereka yang akhirnya membawa kepada pemisahan Singapura dari Malaysia pada tahun 1965 (Yaakop, 2011). Konsep ini juga menuntut pemberian kerakyatan kepada penduduk asing melalui prinsip *jus soli* namun bahasa Melayu dikekalkan sebagai bahasa kebangsaan (Ramli & Othman, 2012).

Sehingga kini, kedudukan orang Melayu masih dicabar dan digugat dari masa ke semasa, walhal perkara ini telah dipersetujui oleh orang bukan Melayu dan diterapkan ke dalam Perlembagaan Persekutuan yang menjadi undang-undang utama seluruh rakyat Malaysia. Kedudukan dan pelaksanaan keistimewaan orang Melayu, kedudukan raja-raja Melayu, bahasa dan agama dalam Perlembagaan Persekutuan tidak pernah sunyi daripada kritikan dan persoalan kerana etnik bukan Melayu berasa bahawa unsur-unsur tradisi ini menjadikan sistem yang sedia ada tidak demokratik.

Manakala di pihak orang Melayu, peningkatan pertikaian terhadap unsur-unsur tradisi ini dilihat akan menggugat kesejahteraan sosial orang Melayu dari aspek keselamatan. Justeru, kajian ini berusaha untuk membincangkan konsep dan definisi kesejahteraan sosial orang Melayu dari aspek keselamatan serta perkaitannya dengan unsur-unsur tradisi iaitu hak istimewa orang Melayu (Perkara 153), status bahasa Melayu sebagai bahasa kebangsaan (Perkara 152), agama Islam sebagai agama rasmi (Perkara 3) dan kedudukan Yang di-Pertuan Agong sebagai ketua negara (Perkara 32) amnya yang telah dibangkitkan serta dipertikaikan justeru tamatnya Pilihan Raya Umum ke-14 tanggal 9 Mei 2018 yang lepas.

Pilihan Raya Umum Ke-14 telah mencatat sejarah dalam politik kepartian di Malaysia. Buat pertama kalinya selepas negara mencapai kemerdekaan, tampuk kekuasaan negara diambil alih oleh satu kuasa gabungan baru iaitu Pakatan Harapan (Pakatan Harapan). Namun begitu, Pakatan Harapan gagal menunai janji manifesto yang dibuat dan penularan isu perkauman yang tidak terkawal ternyata meresahkan masyarakat Melayu dan juga kedudukan Islam.

Ekosistem politik perkauman di era pemerintahan Pakatan Harapan yang tidak terkawal telah meningkatkan sokongan masyarakat Melayu kepada parti politik yang berbasiskan perjuangan Melayu-Islam seperti *United Malays National Organisation*

(UMNO) dan Parti Islam Se-Malaysia. Isu seperti perhimpunan lesbian, gay, biseksual, dan transgender, ratifikasi *International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination*, paparan lambang salib setinggi bangunan, pendedahan video berkaitan gerakan Kristianisasi pasca kekalahan BN dan pengajuran *October Fest* merupakan antara isu-isu yang mengancam kepentingan Melayu-Islam. Justeru, Kajian ini bertujuan untuk mengkaji kesejahteraan orang Melayu dari segi keselamatan selepas Pilihan Raya Umum ke-14.

1.2 Latar belakang

Keputusan Pilihan Raya Umum ke-14 yang berlangsung pada 9 Mei 2018 menyaksikan buat pertama kalinya BN telah kalah di peringkat persekutuan dan kehilangan beberapa buah negeri di Semenanjung Malaysia dan Sabah (Ismail, 2018). Parti pembangkang daripada Pakatan Harapan telah berjaya membentuk kerajaan persekutuan dan juga membentuk beberapa buah kerajaan di peringkat negeri. Keputusan Pilihan Raya Umum ke-14 ini juga menandakan berakhirnya dominasi kerajaan BN selama beberapa dekad (Berita Harian, 2018).

Namun, beberapa isu penting berkaitan dengan hak orang Melayu di Malaysia dan unsur-unsur tradisi semakin dipersoalkan setelah Pakatan Harapan memegang kuasa. Secara umumnya, pelbagai hak istimewa orang Melayu dipersoalkan oleh kumpulan ultra-pluralis, iaitu kumpulan yang memperjuangkan hak sama rata antara kaum dan agama antaranya, isu kedudukan Islam sebagai agama persekutuan, kedudukan bahasa Melayu, peranan institusi beraja dan hak keistimewaan Melayu.

Rentetan daripada itu, isu kesejahteraan sosial dari segi keselamatan selepas Pilihan Raya Umum Ke-14 telah muncul. Terdapat dua kem utama dalam Kajian Keselamatan iaitu yang pertama, kumpulan yang melihat bahawa keselamatan perlu dinilai sebagai sesuatu yang objektif iaitu keadaan di mana seseorang mempercayai bahawa ancaman tersebut wujud dan bukannya berdasarkan persepsi. Seterusnya, kumpulan kedua yang menganggap keselamatan perlu dilihat sebagai sesuatu yang subjektif, iaitu kepercayaan bahawa ancaman tersebut wujud dipengaruhi oleh elemen

persepsi. Menurut Buzan dan Hansen (tahun), definisi objektif-subjektif ini pada awalnya diberikan oleh Wolfers pada 1952.

Wolfers (1952) berhujah keselamatan daripada perspektif *objective sense*, merujuk kepada keadaan di mana ketiadaan ancaman ke atas nilai-nilai asas yang ingin dipertahankan, manakala daripada *subjective sense*, merujuk kepada keadaan di mana *the absence of fear that such values will be attacked*. Dalam hal ini, Wolfers (1952) mengakui bahawa wujud kesukaran kepada negara dalam menilai ancaman tersebut secara objektif kerana elemen subjektiviti sering memainkan peranan penting dalam mempengaruhi penilaian ini. Keadaan ini menyebabkan berlakunya ketegangan dalam memahami persoalan ini daripada kedua-dua perspektif terbabit.

Mohd Anuar *et al.* (2018) mendakwa bahawa orang bukan Melayu telah mendesak supaya peningkatan terhadap hak-hak mereka turut dilakukan kerana berpegang kepada prinsip kesamarataan. Isu ini tidak sepatutnya didebatkan kerana hak istimewa tersebut digubal dalam pembentukan Perlembagaan Persekutuan 1957 di mana Islam telah diberikan taraf agama negara setelah mengambilkira suara pelbagai pihak (Wan Ahmad Fauzi *et al.*, 2017).

Nazri Muslim *et al.*, (2013) berpendapat bahawa keistimewaan yang diberikan kepada masyarakat bumiputera ialah adil. Hal ini kerana keadilan dalam Islam bukan bererti sama rata, begitu juga halnya dalam agama lain, mereka juga tidak merujuk keadilan sebagai sama rata. Hak istimewa ini adalah adil kerana sumbangan sejarah dan perjuangan mereka semenjak daripada zaman pra kemerdekaan dan selepasnya sehingga kepada tertubuhnya Malaysia yang ada pada hari ini. Apatah lagi orang Melayu ini leluhurnya merupakan penduduk asal Tanah Melayu.

Secara ringkasnya, sebab-sebab tersebut merangkumi peranan memberi watak dan keperibadian dalam pembentukan negara, sumbangan dalam menubuhkan tamadun antarabangsa, jasa orang Melayu dalam mempertahankan kawasan ini dari ancaman luar dan penjajahan, serta sikap berlapang dada dan muhibah orang Melayu dalam menerima kaum lain sebagai warganegara seharusnya diraikan. Pendapat dan pandangan mereka perlu diambilkira kerana perjuangan inilah yang melatari sejarah kewujudan tanah air yang panjang dan elemen sumbangan menjadi asas kepada kerelevanan hak istimewa dalam Perlembagaan Persekutuan (Nazri *et al.* 2013).

Di samping itu, kontrak sosial adalah berasaskan persetujuan bersama antara kaum-kaum yang berbeza di Tanah Melayu untuk saling menerima, memahami, menghormati dan bertolak ansur mengenai status quo masing-masing dalam usaha mewujudkan perpaduan ke arah kemerdekaan menandakan bahawa orang bukan Melayu atau Bumiputera mengiktiraf hak-hak istimewa ini (Siti Ajar & Safiah Ahmad, 2013).

Namun terdapat dakwaan bahawa kontrak sosial sudah tidak relevan lagi dalam pemerintahan era baru iaitu semasa pemerintahan Pakatan Harapan dan kesamarataan hak bagi semua bangsa di Malaysia perlu diaplikasi (Iskandar Hassan, 2019; Ismail Sualman, 2019). Ini ditunjukkan dalam desakan untuk menandatangani *International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination* yang diterajui oleh pengerusi *Hindu Rights Action Force* (HINDRAF) merangkap Menteri di Jabatan Perdana Menteri. Konvensyen ini menuntut sebarang perbezaan, pengecualian, sekatan atau keutamaan berdasarkan bangsa, warna dan keturunan yang bermakna hak istimewa orang Melayu perlu dihapuskan kerana ianya bersifat diskriminasi (Kartini Khalid & Suraiya Ishak, 2019).

Kesannya, semua undang-undang Malaysia, termasuk Perlembagaan, akan terpaksa dipinda atau dimansuhkan. Segala peruntukan yang memberi keistimewaan kepada orang Melayu dan anak negeri Sabah dan Sarawak hendaklah dimansuhkan atau dipinda. Ini termasuklah pelantikan ke jawatan dalam perkhidmatan awam, pemberian biasiswa, danasiswa dan keistimewaan pendidikan atau latihan yang seumpamanya atau kemudahan khas lain yang diberikan atau diadakan oleh Kerajaan Persekutuan, dan pemberian permit atau lesen dan sebagainya, tidak boleh mengikut kuota orang Melayu dan anak negeri Sabah dan Sarawak lagi.

Perbadanan Nasional Berhad yang mengeluarkan Amanah Saham Bumiputera, Amanah Saham Nasional dan lain khusus untuk Bumiputera akan ditutup atau semua produknya dibuka kepada orang bukan Melayu dan bukan anak negeri Sabah dan Sarawak. Universiti Teknologi MARA (UiTM), Maktab Rendah Sains Mara (MRSM), Institusi Kemahiran MARA (IKM) dan yang serupa dengannya akan ditutup atau dibuka kepada semua.

Selain itu, isu penghinaan terhadap agama Islam juga dilihat semakin meningkat. Mengikut data kes penghinaan agama Islam yang diambil dari Sistem Laporan Polis (iPRS) PDRM (2020) mencatatkan sebanyak 65 kes hina agama Islam dilaporkan setakat dari tahun 2018 hingga tahun 2020. Antara kes yang popular dan seringkali dilaporkan ialah aktiviti memuatnaik karikatur berunsur penghinaan Nabi Muhammad SAW di dalam laman sesawang sosial *Facebook* melibatkan warga emas Wai Foo Sing dan Wendy Loong (BH Online, 2019).

Wai Foo Sing merupakan seorang warga emas berusia 68 tahun berketurunan Cina telah didakwa dengan sengaja memuat naik karikatur gambar Nabi Muhammad SAW dan isteri baginda, Saidatina Aishah SA di mana Nabi Muhammad SAW digambarkan sebagai seorang lelaki Muslim berusia sedang memegang tangan isterinya Saidatina Aishah SA, yang digambarkan sebagai seorang kanak-kanak.

Ini adalah salah satu tindakan klasik mencetuskan sentimen *Islamophobia* terhadap Islam dengan merujuk Nabi sebagai seorang pedofilia yang bukan hanya terjadi di Malaysia malah meluas di negara luar terutamanya Barat (Abur Hamdi *et al.*, 2019). Selain itu, kes Wendy Loong juga melibatkan aktiviti memuat naik karikatur berunsur penghinaan agama Islam di mana karikatur Nabi Muhammad SAW digambarkan sedang melakukan hubungan seks luar tabii' bersama seekor khinzir bertubuh manusia dan menyebut *Praise Allah*, dengan kapsyen *Fuck Muhammad* (Sinar Harian, 2019).

Kedua-dua kes ini bukan sahaja disiasat di bawah 298A Kanun Keseksaan malah turut disiasat mengikut Seksyen 504 Kanun Keseksaan kerana cubaan mengganggu gugat keharmonian umum. Tidak kurang juga isu penghinaan terhadap institusi beraja. Sebanyak 209 laporan polis dicatatkan setakat April 2019 melibatkan kes penghinaan terhadap Yang di-Pertuan Agong yang disiasat mengikut Akta Hasutan 1948 (Harian Metro, 2019).

Tindakan ini adalah bertujuan untuk mencetuskan provokasi, penghinaan atau hasutan untuk membenci institusi beraja di Malaysia (Syahira Omar & Wan Amizah, 2017). Isu lain melibatkan perbuatan provokasi yang mengganggu gugat keamanan dan ketenteraman awam seperti kes protes seorang pelajar bernama Wong Yan Ke semasa majlis konvokesyen Universiti Malaya (UM) di mana beliau telah melanggar

protokol istiadat dengan mengeluarkan plakad mendesak pemimpin UM meletak jawatan dan melaungkan perkataan ‘Tolak Rasis’, ‘Undur VC’ dan ‘Ini Tanah Malaysia’ (BH Online, 2019). Beliau didakwa di bawah Sekyen 504 Kanun Keseksaan kerana dengan sengaja menggugat keharmonian di samping mengaibkan institusi di mana beliau belajar.

1.3 Permasalahan kajian

Daripada latar belakang masalah yang dibincangkan, pengkaji mendapati bahawa isu-isu sensitif yang melibatkan hak-hak istimewa orang Melayu dan Bumiputera semakin dipertikaikan secara meluas dan terang-terangan melalui media sosial seperti *Facebook* dan *Twitter* pasca Pilihan Raya Umum Ke-14. Pihak yang mencabar hak-hak istimewa ini tidak hanya tergolong dalam kalangan bukan Melayu, malah ada di antara orang Melayu sendiri yang terpengaruh dengan fahaman yang bersifat membenci institusi beraja dan agama Islam sebagai agama rasmi negara. Selain itu, kebangkitan parti atau gerakan seperti *Democratic Action Party* (DAP) dan HINDRAF yang berasaskan kaum Cina dan India serta bermatlamat memperjuangkan hak-hak kesamarataan semakin mempunyai suara dalam mencabar kesejahteraan sosial orang Melayu dan Bumiputera.

Misalnya, pimpinan DAP mengajak rakyat bersolidariti sebagai bantahan terhadap hukuman penjara yang ditambah ke setahun oleh Hakim Mahkamah Tinggi Shah Alam terhadap Wan Ji kerana menghina Sultan. Wan Ji dipenjara selepas Mahkamah Tinggi Shah Alam menolak rayuan terhadap sabitan dan hukuman sembilan bulan penjara kerana menerbitkan perkataan menghasut terhadap Sultan Sharafuddin (UMNO Online, 2019). Oleh demikian, ini akan mempengaruhi masyarakat Cina dan India khususnya untuk menyuarakan ketidakpuasan hati terhadap sistem sedia ada, terutamanya melibatkan pertikaian hak istimewa Melayu dan Bumiputera.

Perkara 153 dalam Perlembagaan Persekutuan kini dipermainkan, Islam dihina dan institusi raja diperlekehkan dengan alasan Malaysia baru setelah peralihan kuasa dari BN ke Pakatan Harapan perlu berlandaskan konsep kesamarataan antara semua kaum. Terkini, terdapat sebilangan pengguna media sosial terutamanya dari kaum

India dan Cina telah mula mengeluarkan tuduhan bahawa Malaysia adalah sebuah negara yang mengamalkan diskriminasi atau rasisme dan sering menindas kaum minoriti berikutan solidariti mereka dengan gerakan *Black Lives Matter* (BLM) yang berlaku di Amerika Syarikat (Holt & Sweitzer, 2020).

Diskriminasi yang didakwa berlaku di Malaysia bersifat Dasar diskriminasi etnosentrik positif seperti Dasar Ekonomi Baru (DEB) telah diamalkan sejak tahun 1971, bertujuan untuk menangani ketidaksamaan pendapatan dan jurang ekonomi. Ia adalah tindak balas kepada rusuhan kaum 1969 yang melibatkan orang Cina dan Melayu. Oleh itu, DEB wujud untuk menangani masalah ekonomi dalam kalangan orang Melayu. Walau bagaimanapun, pelaksanaannya telah tersasar daripada objektif asal untuk menangani ketidaksamaan ekonomi. Ketidakpuasan masih wujud dalam kalangan etnik Cina dan India apabila keistimewaan bantuan kerajaan lebih tertumpu pada kaum Melayu (Fee & Appudurai, 2011).

Universiti ialah pusat di mana kebangkitan sivik dan pembangunan identiti dikembangkan. Walau bagaimanapun, institusi pengajian tinggi dalam konteks Malaysia merupakan cabaran getir bagi parti pemerintah. Berikutan rusuhan kaum pada tahun 1969, kuota etnik ditetapkan pada nisbah 55:45 Bumiputera dan bukan Bumiputera untuk setiap program di universiti awam seluruh negara melalui Dasar Ekonomi Baru (DEB). Dasar ini diurus dan dikendalikan oleh Kementerian Pendidikan untuk menyelia kelancaran pelaksanaannya (Wan & Sirat, 2018) yang memberi tumpuan kepada peningkatan peluang Bumiputera memasuki universiti melalui kuota dan sistem biasiswa (Arshad & Bin, 2016).

Kuota dan biasiswa diberikan khususnya kepada kumpulan etnik majoriti iaitu Bumiputera bagi meningkatkan peluang mereka memasuki universiti. Pada tahun 2002, sistem kuota etnik ini dihentikan dan kemasukan ke universiti adalah berdasarkan meritokrasi. Pemimpin bukan Melayu menuduh kerajaan lebih memihak kepada Bumiputera menjadi isu yang dipertikaikan dalam landskap sosial Malaysia (Joseph, 2008).

Tindakan ini adalah merupakan satu cabaran besar kepada kesejahteraan sosial orang Melayu. Sikap sesetengah pihak tidak menghormati hak istimewa orang Melayu boleh mengundang perbalahan dalam kalangan penduduk di Malaysia. Tidak

dinafikan bahawa terdapat lebih ramai rakyat di negara ini yang menyokong akan keamanan dan menolak sekeras-kerasnya perbalahan yang mungkin boleh berlaku, namun akibat daripada provokasi, campur tangan politik serta keketekan ilmu pengetahuan yang melibatkan isu-isu penting di negara ini telah mengakibatkan wujudnya ketegangan antara kaum sama ada melibatkan kaum Melayu dengan kaum Cina atau kaum Melayu dengan kaum India. Perbalahan yang boleh mengakibatkan kehilangan nyawa ini sangat membimbangkan sehingga wujudnya rasa trauma dalam kalangan masyarakat secara tidak langsung.

Kesan buruk yang boleh dilihat sendiri oleh rakyat Malaysia telah berlaku di luar negara akibat daripada perbalahan antara kaum telah menjadi penanda aras kepada rakyat Malaysia sendiri, kerana sekiranya tercetus pergaduhan atau rusuhan maka pastinya kesannya adalah lebih kurang sama dengan apa yang pernah dilihat sebelum ini. Justeru, langkah-langkah berkaitan perlu dilaksanakan supaya keharmonian masyarakat majmuk di Malaysia terjaga tanpa mengganggu gugat status istimewa kaum Melayu dan Bumiputera yang berjuang sepenuh tenaga melindungi Malaysia daripada ancaman penjajah pada zaman dahulu.

Berdasarkan kepada permasalahan kajian yang telah dikenal pasti, terdapat keperluan untuk menjalankan satu pengkajian khusus mengenai kesejahteraan sosial Orang Melayu dari aspek keselamatan. Oleh itu, kajian ini dilaksanakan bagi mencapai objektif kajian yang seterusnya dapat menyumbang kepada bidang ilmu sedia ada.

1.4 Persoalan kajian

Persoalan kajian adalah seperti berikut;

- i. Apakah konsep kesejahteraan sosial orang Melayu dari aspek keselamatan selepas Pilihan Raya Umum ke-14?
- ii. Bagaimanakah tindakan kerajaan Pakatan Harapan menyebabkan hak-hak kesejahteraan sosial dari segi keselamatan terancam bagi orang Melayu?
- iii. Bagaimanakah implikasi tindakan Pilihan Raya Umum ke-14 terhadap kesejahteraan sosial orang Melayu dari aspek keselamatan?

1.5 Objektif kajian

Objektif kajian ini adalah untuk:

- i. Mengenalpasti konsep kesejahteraan sosial orang Melayu dari aspek keselamatan selepas Pilihan Raya Umum ke-14.
- ii. Menerokai tindakan kerajaan Pakatan Harapan menyebabkan hak-hak kesejahteraan sosial dari segi keselamatan terancam bagi orang Melayu.
- iii. Menganalisis implikasi tindakan Pilihan Raya Umum ke-14 terhadap kesejahteraan sosial orang Melayu dari aspek keselamatan.

1.6 Skop dan batasan kajian

Skop kajian tertumpu kepada isu-isu sensitif kesejahteraan sosial orang Melayu pasca Pilihan Raya Umum ke-14 bermula daripada tahun 2018 sehingga 2020. Tahun ini dipilih berdasarkan kepada pertimbangan terhadap kepelbagaian isu yang timbul di media massa berhubung kesejahteraan sosial orang Melayu.

Selain itu, skop kajian ini akan memfokuskan kepada isu-isu keselamatan yang menggugat kesejahteraan sosial orang Melayu meliputi laporan orang awam terhadap pelanggaran undang-undang di bawah Seksyen 298A Kanun Keseksaan iaitu “Menyebabkan, dsb., di atas alasan-alasan agama, suasana tidak harmoni, perpecahan, atau perasaan permusuhan, benci membenci atau niat jahat, atau memudaratkan, dsb. pemeliharaan keadaan harmoni atau perpaduan” penghinaan terhadap hak-hak orang Melayu, Seksyen 504 Kanun Keseksaan iaitu “Dengan sengaja mengaibkan dengan niat hendak membangkitkan pecah keamanan”, Seksyen 233 (3) Akta Komunikasi dan Multimedia iaitu “Penggunaan tidak wajar kemudahan rangkaian atau perkhidmatan rangkaian dll” bagi menghina Yang di- Pertuan Agong. Isu-isu pelanggaran seksyen ini dikenal pasti secara tinjauan awal terhadap laporan orang awam meliputi kedudukan agama Islam dan institusi beraja di Malaysia.

Dalam kajian ini, terdapat beberapa batasan atau limitasi yang telah dikenalpasti. Pertama, pengkaji menggunakan kaedah kualitatif di mana pengumpulan data hanya dilakukan melalui proses analisis dokumen, temu bual serta triangulasi

dokumen yang telah dikumpul. Pengumpulan data melalui kaedah kualitatif dapat membantu kepelbagaian data yang dikutip di samping meningkatkan kebolehan hasil kajian untuk digeneralisasikan dan seterusnya meningkatkan tahap relevan data dan hasil kajian yang dijalankan.

1.7 Kepentingan kajian

Kajian yang dijalankan ini penting sebagai sumber rujukan kepada agensi-agensi kerajaan dalam membuat dasar-dasar yang boleh mewujudkan perpaduan kaum. Kajian ini diharapkan akan dapat membantu untuk memberi pendedahan kepada orang Melayu dan bukan Melayu menghayati dengan lebih lanjut dan mendalam mengenai justifikasi hak-hak istimewa diberikan kepada orang Melayu dan membantu mereka untuk menilai perlakuan sendiri serta menanam sifat bertolak-ansur dan menghormati undang-undang negara. Kajian ini juga diharapkan dapat memberi input dan nilai tambah yang membantu pemerhati politik dan pembuat dasar khususnya bukan Melayu untuk memahami hak-hak orang Melayu dalam merangka dasar negara.

Ini kerana orang Melayu merupakan tonggak utama kepada negara Malaysia sejak zaman ketamadunan tradisional. Penyenaian isu dari aspek keselamatan akan membantu kerajaan Malaysia untuk mendapatkan sokongan dan penyertaan dalam kalangan orang Melayu terhadap usaha-usaha pembangunan negara. Selain itu, diharapkan dapatan daripada pengkajian akan membantu Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional untuk mengenalpasti isu penting yang menjadi keutamaan orang Melayu dalam proses penggubalan strategi atau polisi berkaitan perpaduan masyarakat Malaysia berbilang kaum.

1.8 Definisi operasional

Dalam kajian ini, pengkaji telah memberikan definisi terhadap istilah utama bertujuan untuk mengelakkan salah faham dan kekeliruan dalam kalangan pembaca. Berikut adalah istilah utama yang penting berdasarkan tajuk dan persoalan kajian yang dirasakan perlu ditakrifkan oleh pengkaji iaitu:

1.8.1 Keselamatan

Keselamatan adalah satu konsep yang berteraskan aspek kemanusiaan. Konsep ini merujuk kepada suatu keadaan terpelihara atau terhindar daripada bahaya, bencana atau gangguan yang boleh menyebabkan berlakunya kemalangan (Ahsan, 2016). Mengikut Hama (2017) pula, keselamatan ialah suatu perkara atau langkah yang perlu diambil bagi mengelakkan berlakunya peristiwa yang tidak diingini seperti kecederaan atau kehilangan nyawa.

Pelopor konsep keselamatan seperti Barry Buzan menyatakan keselamatan sebagai respon terhadap punca ancaman yang boleh menggugat kesejahteraan hidup individu (Fighel, 2020). Dalam konteks kajian ini, keselamatan dilihat dari segi pertikaian kaum lain terhadap hak-hak istimewa orang Melayu termasuklah hak istimewa agama Islam sebagai agama rasmi dan hak pentadbiran negara melalui institusi beraja.

1.8.2 Perlembagaan

Perlembagaan merujuk kepada undang-undang tertinggi dalam sesebuah negara yang telah diluluskan oleh parlimen atau badan perundangan yang tertinggi di dalam sesebuah negara (Harding, 1996). Perlembagaan merupakan undang-undang utama yang berkuasa menentukan organisasi, kerajaan, pembahagian kuasa antara badan-badan pemerintah dan prinsip untuk melaksanakan kuasa-kuasa yang diberikan.

Perlembagaan adalah undang-undang dasar yang menentukan corak dan kuasa sesebuah kerajaan. Ia merupakan peraturan yang menentukan bagaimana sesebuah negara ditadbir. Ia juga menentukan pembahagian kuasa antara bidang pemerintahan dan pelaksanaannya. Tujuan perlembagaan diwujudkan ialah menentukan cara sesebuah negara diperintah, menetapkan hak-hak individu, warganegara dan batasannya serta menjamin kebebasan.

BIBLIOGRAFI

- A'zmi, A., A. (2016). Liberalisme dalam konteks asas pembinaan negara Malaysia. *Jurnal Sains Sosial*, 1, 1–16
- Ab Jalil Backer.(2019, Disember 23). Dividen ASB terendah cetus bimbang. *Sinar Harian*. <https://www.sinarharian.com.my/article/63006/KOLUMNIS/Dividen-ASB-terendah-cetus-bimbang>
- Abas, M.S. (2015). *Prinsip perlembagaan & pemerintahan di Malaysia*. Dewan Bahasa dan Pustaka, Kuala Lumpur.
- Adam, S. D. B. S. (2014). Cabaran Dan Reaksi Pelaksanaan Bahasa Kebangsaan Dalam Bidang Pentadbiran Dan Pendidikan di Malaysia, 1957–1966. *Procedia -Social and Behavioral Sciences*, 134, 305–315. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.04.25>.
- Adli Ahmad.(2019, Mei 6). 21 Perkara Hina Agama Zaman Kerajaan Pakatan Harapan. *Buletin Online*. <https://buletinonlines.net/v7/index.php/21-perkara-hina-agama-zaman-kerajaan-ph/>
- Adriaansens, H. (1994). Citizenship, Work and Welfare. In Steenbergen, B. V. (ed.). *The Condition of Citizenship*. London: Sage Publication.
- Abdullah & Walid Jumblatt.(2019). “The Mahathir Effect in Malaysia’s 2018 Election: The Role of Credible Personalities in Regime Transitions.” *Democratization*, 26(3): 521- 536.
- Ahmad Zaini Kamaruzzaman.(2018, Jun 4). Polemik Peguam Negara, jangan sehingga tercetus krisis Perlembagaan. *BH Online*. <https://www.bharian.com.my/berita/nasional/2018/06/433979/polemik-peguam-negara-jangan-sehingga-tercetus-krisis-perlembagaan>

- Ahmad, W., Bin, F., Husain, W., Ngah, A. C., Anwar, M., & Din, O. (2017). Islam Agama Bagi Persekutuan: Satu Kajian Sejarah Perundangan (Islam as The Religion of The Federation: A Study of Legal History). *Islam Agama Bagi Persekutuan: Satu Kajian Sejarah Perundangan (Islam as The Religion of The Federation: A Study of Legal History)*, 87(3), 179–195.
- Ahsan, M. K. (2018). Revisiting The Concept of Human Security. *Philosophy and Progress*, 9–42. <https://doi.org/10.3329/pp.v59i1-2.36679>.
- Ahmad Suhael Adnan.(2020, Julai 22). Nyatakan sebab sebenar ladang TH Plantations dijual – Mujahid. *Berita Harian Online*. <https://www.bharian.com.my/berita-nasional/2020/07/713774/nyatakan-sebab-sebenar-ladang-th-plantations-dijual-mujahid>
- Ali Nufael.(2018, Julai 17). Malaysian Religious Affairs Minister Voices Support for lesbian, gay, biseksual dan transeksual Workers. *BenarNews*. <https://www.benarnews.org/english/news/malaysian/Malaysia-rights-07172018163623.html>.
- Anne Muhammad.(2018,Julai 17). PERKASA rayu k'jaan tak lantik bukan Melayu jadi menteri kewangan. *Malaysiakini*.<https://www.malaysiakini.com/news/425287>
- Annesley & Thomas M.(2010). “The Discussion Section: Your Closing Argument.” *Clinical Chemistry* (56), 1671-1674.
- Arfa Yunus, Hana Naz Harun, & Nor Ain Mohd Radhi .(2019, Oktober 23). Disagreement in DAP over pro-China comic book. *New Straits Times*. <https://www.nst.com.my/news/politics/2019/10/532658/disagreement-dap-over-pro-china-comic-book>
- Arshad, M., & Bin, M. N. (2016). Return to education by ethnicity: A case of Malaysia. *International Journal of Economics & Management*, 10(1), 141-154.

Asrol Awang. (2019, Apri 16). 209 laporan hina Agong direkodkan. *Harian Metro*.
[https:// www. hmetro.com.my/mutakhir/2019/04/445302/209-laporan-hina-agong-direkodkan](https://www.hmetro.com.my/mutakhir/2019/04/445302/209-laporan-hina-agong-direkodkan)

ASTRO Awani. (2019, Oktober 31).34 Kes hina agama di rekod tahun ini. *Bernama*.
[http:// www. astroawani .com/berita-malaysia/34-kes-hina-agama-direkod-tahun-ini-221402](http://www.astroawani.com/berita-malaysia/34-kes-hina-agama-direkod-tahun-ini-221402)

Astro Awani. (2018, Oktober 22). 'Oktoberfest', pesta arak dua perkara berbeza - Timb Speaker. *Bernama*. <https://www.astroawani.com/berita-malaysia/oktoberfest-pesta-arak-dua-perkara-berbeza-timb-speaker-188964>

Astro Awani. (2020, Feb 24). Bersatu umum keluar Pakatan Harapan. *Astro Awani*
<https://www.astroawani.com/berita-politik/bersatu-umum-keluar-pakatan-harapan-231535>

Astro Awani. (2019, Ogos 20). Pasang bendera terbalik pengkhianatan terbuka kepada negara. *Astro Awani*. <https://www.astroawani.com/berita-malaysia/pasang-bendera-terbalik-pengkhianatan-terbuka-kepada-negara-rizam-215413>

Astro Awani. (2019). *Isu Matrikulasi: Kuota bukan Bumiputera kekal, bilangan pelajar ditambah*. *Astro Awani*. <https://www.astroawani.com/berita-malaysia/isu-matrikulasi-kuota-bukan-bumiputera-kekal-bilangan-pelajar-ditambah-205836>.

Asyraf Wajdi. (2019, Sept 3). '10 bukti utama pemimpin DAP-Pakatan Harapan rasis'. *Malaysiakini* <https://www.malaysiakini.com/news/490491>

Ayu Nor Azilah Mohamad, Mohamed Ali Haniffa, W. N. A. M. (2019). Perlembagaan Persekutuan Malaysia mengharmonikan ikatan masyarakatmajmuk di Malaysia. *Jurnal Kemanusiaan*, 2(1), 60–74. [Http:// journal. kuis.edu. my/muwafaqat/ images/ article/vol-2/ 19-10_Ayu- Azilah_Perlembagaan-Persekutuan-Malaysia.pdf](http://journal.kuis.edu.my/muwafaqat/images/article/vol-2/19-10_Ayu-Azilah_Perlembagaan-Persekutuan-Malaysia.pdf)

- Azmi Khalid. (2010). Unsur-Unsur Tradisi Dalam Perlembagaan Malaysia. (Mohd Salleh Abas. Penterjemah). Dewan Bahasa dan Pustaka, Kuala Lumpur.
- Ahmad Suhael Adnan . (2018, Disember 8). Berhak lompat parti - Tun M. *HM Online*.
<https://www.hmetro.com.my/mutakhir/2018/12/401807/berhak-lompat-parti-tun-m>.
- Atkinson, P. & Hammersley, M. (1994). Ethnography and participant observation. IN Denzin, N. K. and Lincoln, Y. S. (eds.) Handbook of qualitative research. Thousand Oaks: Sage Publications Inc.
- Bailey. C. A. (2007). A Guide to Qualitative Field Research (Edisi ke-2). London: Pine Forge Press.
- Wartawan NSTP (2018, Mei 10). Pakatan Harapan menang Pilihan Raya Umum Keempat Belas. *BH Online*.
<https://www.bharian.com.my/berita/politik/2018/05/423761/pakatan-harapan-menang-pru-14>
- Bernamea.(2019, Mei 7). Pengguna media sosial didakwa hina nabi ditahan. *Malaysiakini* <https://www.malaysiakini.com/news/466883>.
- Bernamea.(2019, Mei 9). Tanggal 9 Mei 2018, hari rakyat Malaysia lakar sejarah. *Astro Awani*. <https://www.astroawani.com/berita-malaysia/tanggal-9-mei-2018-hari-rakyat-malaysia-lakar-sejarah-20721>
- Birciaková, N., Stávková, J., & Antošová, V. (2015). Evaluating living standard indicators. *Danube*, 6(3), 175–188. <https://doi.org/10.1515/danb-2015-0011>.
- Buzan, B. & Hansen, L., 2007. Challenging state security, London, Sage, Buzan, B. & Hansen, L. 2007. Military-Political security during the cold war. London: Sage; Buzan, B. & Hansen, L. 2007. The transition to the post-cold war security agenda. London: Sage.

Campbell, A., Converse, P. E. and Rodgers, W. R. (1976). *The Quality of American Life: Perceptions, Evaluations and Satisfactions*. New York: Russell Sage Foundation.

Chua Yan Piaw. (2006). *Kaedah penyelidikan*. Kuala Lumpur: Mc Graw Hill.

Chua, Y.P. (2011). *Kaedah dan statistik penyelidikan: kaedah penyelidikan*. McGraw-Hill Education.

Cikgu Umi. (2009). *Kajian kepustakaan (Literature review)*. Kajian kepustakaan. <http://cikguummi.blogspot.com/2009/05/kajian-kepustakaan-literatur-riview.html>

Munirah Abdul Hamid & Khor Swee Kheng. (2021, Oktober 21). *Stethoscope: Tackling urban poverty in Malaysia*. *The Edge Malaysia*. <https://www.Theedgemarkets.com/article/stethoscope-tackling-urban-poverty-malaysia>

Datuk Dr Hussamuddin Yaacob.(2020, Januari10). *Hubungan kaum, agama semakin parah di Malaysia*.*Sinar Harian*. <https://www.astroawani.com/berita-malaysia/hubungan-kaum-agama-semakin-parah-di-malaysia-227655>.

DiNitto, D.M. (1991). *Social Welfare, Politics and Public Policy*. New Jersey:Prentice Hall.

Embong, A. M., Jusoh, J. S., Hussein, J., & Mohammad, R. (2016). *Tracing the Malays in the Malay Land*. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 219,235–240. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2016.05.011>.

Farah Marshita Abdul Patah .(2019, Februari 27). *Warga emas hina Nabi Muhammad kena penjara*. *BHOnline*.<https://www.bharian.com.my/berita/kes/2019/02/535714/warga-emas-hina-nabi-kena-penjara>

Farish Noor.(2014). *The Malaysian Islamic Party 1951–2013: Islamism in a Mottled Nation*. Amsterdam: Amsterdam University Press.

- Fatihah Jamhari.(2019, December 30). Learning Jawi must not be a divisive issues. *New Straits Times*. <https://www.nst.com.my/opinion/letters/2019/12/551786/learning-jawi-must-not-be-divisive-issues>
- Faris Fuad.(2019, Februari 24). Hina Nabi Muhammad: 3 kertas siasatan dibuka. *BH Online*. <https://www.bharian.com.my/berita/kes/2019/02/534469/hina-nabi-muhammad-3-kertas-siasatan-dibuka>
- Fazrik Kamarudin. (2019, Oktober 16). Polis buka siasatan kes protes graduan UM. *BH Online*.<https://www.bharian.com.my/berita/kes/2019/10/618487/polis-buka-siasatan-kes-protes-graduan-um>
- Fernando, J. (2002), *The Making of the Malayan Constitution*, Kuala Lumpur: MBRAS.
- Fee, L. K., & Appudurai, J. (2011). Race, class and politics in peninsular Malaysia: The general election of 2008. *Asian Studies Review*, 35(1), 63–82. <https://doi.org/10.1093/jac/dkt407>
- Figbel, J. (2020.). Bridging the gap between "Science" and "Security." *Security Science Journal*, 1(2020). Review Paper. The International Institute for Counter Terrorism - ICT, Israel.
- FMT Reporters. (2019, Mar 3). Hannah Yeoh pertahan sumbangan kepada Sisters in Islam. *Free Malaysia Today*. <https://www.freemalaysiatoday.com/category/bahasa/2019/03/10/hannah-yeoh-pertahan-sumbangan-kepada-sisters-in-islam/>.
- Goodman, F. R., Doorley, J. D., & Kashdan, T. B. (2018). Well-being and psychopathology: A deep exploration into positive emotions, meaning and purpose in life, and social relationships. In E. Diener, S. Oishi, & L. Tay (Eds.), *Handbook of well-being*. Salt Lake City, UT: DEF Publishers. DOI:nobascholar.com.
- Hama, H. H. (2017). State Security, Societal Security, and Human Security. *Jadavpur Journal of International Relations*, 21(1), 1–19. <https://doi.org/10.1177/0973598417706591>.

Hamilton & Alexander. (2001). "Federalist No. 1," in *The Federalist* (Gideon Edition), George W. Carey and James McClellan (eds.), Indianapolis: Liberty Fund.

Harding, A. (1996). *Law, Government and the Constitution of Malaysia*, Kuala Lumpur : Malayan Law Journal.

Harliana Halim. (2017) *Pemikiran Ibn Khaldun tentang Perubahan Sosial*. Tesis Doktor Falsafah Peradaban Islam. Universiti Kebangsaan Malaysia.

Hazlin Hassan.(2019, August 5). Move to introduce Arabic script in Malaysian schools upsets non-Malay groups.*The News Straits Times*. <https://www.Straitsimes.com/asia/se-asia/move-to-introduce-arabic-script-in-malaysian-schools-upsets-non-malay-groups>

Hobbes & Thomas. (2012). *Leviathan* (3 volumes), Noel Malcolm, (ed.), Oxford: Oxford University Press.

Holt, L. F. & Sweitzer M. D. (2020). More than a black and white issue: Ethnic identity, social dominance orientation, and support for the black lives matter movement. *Self and Identity*, 19(1), 16-31. <https://doi.org/10.1080/15298868.2018.1524788>.

Husin, W. N. W., & Ibrahim, H. (2016). Religious Freedom, The Malaysian Constitution and Islam: A Critical Analysis. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 217, 1216–1224. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2016.02.152>

Hamzah, A. (2010). Kaedah kualitatif dalam penyelidikan sosiobudaya. *Jurnal Pengajian Media Malaysia*. 6(1).

Idrus, M. M., Hashim, R. S., & M, R. M. (2015). Malay Cultural Identities: A Review. *Humanities and Social Sciences Letters*, 3(1), 1–9. <https://doi.org/10.18488/journal.73/2015.3.1/73.1.1.9>.

Ikhsan, S. A. H., & Ahmad, S. (2014). Kontrak Sosial Dalam Pengajaran Dan Pembelajaran Lisan: Tinjauan Terhadap Perspektif Pelajar. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 134,276–282. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.04.249>.

ISMA. (2019). Mereka akan cuba ubah naratif kematian Adib. <https://www.ismaweb.net/2019/02/22/mereka-akan-cuba-ubah-naratif-kematian-adib>

Ismail Sualman. (2019, Oktober 20). Faham dan hayati kontrak sosial. Sinar Harian <https://www.sinarharian.com.my/article/52989/KOLUMNIS/Faham-dan-hayati-kontrak-sosial>

Izlaily Nurul Ain Hussein. (2019, Julai 19). Perbalahan Anwar, Azmin Lumrah Politik. *Metro*. <https://www.hmetro.com.my/mutakhir/2019/07/476585/perbalahan-anwar-azmin-lumrah-politik>

Jetten, J., Haslam, S. A., Cruwys, T., Greenaway, K. H., Haslam, C., & Steffens, N. K. (2017). Advancing the social identity approach to health and well-being: Progressing the social cure research agenda. *European Journal of Social Psychology*, 47(7), 789–802. <https://doi.org/10.1002/ejsp.2333>.

Joseph, C. 2008. Ethnicities and education in Malaysia: Difference, inclusions and exclusions. In: WAN, G. (ed.) *The Education of Diverse Student Populations*. Springer Netherlands.

Jones, H. (1990). *Social Welfare in The Third World Development*. Houndmills: MacMillan.

Kapur, A.C. (1950), *Principles of Political Science*, 15th edn, New Delhi: Chand.
Kothari, C.K (2004): *Research Methodology, Methods & Techniques*, New Age International, New Delhi.

Khairil Anwar Mohd Amin. (2020, Mac 9). Enam teori konspirasi 'Langkah Sheraton'. *Sinar Harian*. <https://www.sinarharian.com.my/article/73027/BERITA/Politik/Enam-teori-konspirasi-Langkah-Sherato>

Kirk, J., & Miller, M. (1986) *Reliability and validity in qualitative research*. Newbury Park CA: Sage Publications.

Latifah Arifin. (2020, Feb 2020). 11 Ahli Parlimen Parti Keadilan Rakyat keluar parti. *Berita Harian*. <https://www.bharian.com.my/berita/nasional/2020/02/658669/11-ahli-parlimen-pkr-keluar-parti>

Madzik, P., Piteková, J., & Daňková, A. (2015). Standard of Living as a Factor of Countries' Competitiveness. *Procedia Economics and Finance*, 34(December 2015), 500–507. [https://doi.org/10.1016/s2212-5671\(15\)01660-3](https://doi.org/10.1016/s2212-5671(15)01660-3)

MalayMail .(2018, November 26). Eyewitness recounts temple attack, claims mob behaved in trance-like state. *MalayMail*. <https://www.malaymail.com/news/malaysia/2018/11/26/eyewitness-recounts-temple-attack-claims-mob-behaved-in-trance-like-state/1697248>.

Marzni Mohamed Mokhtar, Rohizani Yaakub, Fadzilah Amzah & Marni Jamil. (2018). Analisis Tematik Dalam Pembelajaran Dan Pemudahcaraan (PDPC) Proses Penulisan Karangan Argumentatif Berasaskan Kbat: Pemahaman Dan Amalan Pedagogi Guru Bahasa Melayu Tingkatan Empat. Prosiding Seminar Kebangsaan Majlis Dekan Pendidikan Universiti Awam. Universiti Sultan Zainal Abidin: Terengganu.

Mazdi Marzuki, Jabil Mapjabil, Rosmiza Mohd Zainol. (2014). Mengupas keciciran pelajar Orang Asli Malaysia: Suatu tinjauan ke dalam isu aksesibiliti sekolah. *Malaysian Journal of Society and Space* 10 issue 2 (189 - 198).

McMillan, J.H & Schumacher, S. (2014). *Research in Education*. Pearson Education.
Merriam, S. B. 2001. *Qualitative Research and Case Study Applications in Education*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.

Merriam, S. B. (1998). *Qualitative research and case study*. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.

- Mohamad Azri, & Mohd Al Adib. (2017). Analisis Matan Undang-undang Syariah Negeri Berkaitan Kesalahan Menghina Agama Islam di Malayisa. *Journal of Contemporary Islamic Law*, 2(1). <http://www.ukm.my/jcil>.
- Mohamad, A. N. A., Haniffa, M.A. & Mohamad, W.N.A. (2019). Perlembagaan Persekutuan Malaysia Mengharmonikan Ikatan Masyarakat Majmuk di Malaysia. *Journal of Muwafaqat*, 2(1), 60-74. <http://journal.kuis.edu.my/muwafaqat>.
- Mohamed Mustafa Ishak. (2014). Politik Bangsa Malaysia: Pembinaan Bangsa dalam Masyarakat Pelbagai Etnik. ITBM & UUM Press, Kuala Lumpur.
- Mohammad Tawfik Yaakub.(2020). Dua Era Kerjasama Politik UMNO-Parti Islam Malaysia: Bermula Cita-cita Berakhir di Putrajaya. Shah Alam: MTHAR Enterprise.
- Mohd Anuar Ramli, Syamsul Azizul Marinsah, Abdul Muqit Muhammad, Muhd Imran Abdul Razak, Mohammad Naqib Hamdan, & Muhammad Izzul Syahmi Zulkepli. (2019). “Bagaikan Api Dalam Sekam”: Landskap Hubungan Sosial Antara Kaum dan Agama dalam Masyarakat Majmuk di Malaysia Pasca Pilihan Raya Umum Keempat Belas. *Menekuni Strategi Dakwah Dalam Masyarakat Majmuk*, (October), 317–338.
- Mohd Anwar Patho Rohman.(2019). Menteri Kewangan perlu jaga kepentingan Melayu, Bumiputera. *BHOnline*. <https://www.bharian.com.my/berita-nasional/2019/10/614969/menteri-kewangan-perlu-jaga-kepentingan-Melayu-bumiputera>.
- Mohd Shahrizan Ahmad Fuat.(2019). Ada apa dengan Matrikulasi?. *Harakah Daily*. <https://harakahdaily.net/index.php/2019/05/30/ada-apa-dengan-matrikulasi/>.
- Mohd. Mahadee Ismail & Zaini Othman (2010). Kenegaraan Malaysia Edisi Kedua. Ruslan Zainuddin (Ed.). Oxford Fajar Sdn. Bhd, Selangor.

- Mohsin Abdullah. (2019, August 23). Politics and Policy: An unnecessary controversy that has divided us. *The Edge Malaysia*. [https:// www. theedgemarkets. com/ article/ politics- and-policy-unnecessary-controversy-has-divided-us](https://www.theedgemarkets.com/article/politics-and-policy-unnecessary-controversy-has-divided-us)
- Morni Hanim Salleh, Mohd Samsudin, & Suffian Mansor. (2019). Reaksi Kesatuan Persekutuan Guru-guru Melayu Semenanjung dan Dong Jiao Zong Terhadap Laporan Barnes 1950. *Journal of History Department, Universiti of Malaya, 1(28)*, 55–69.
- Mohd Isa Othman. (2002). Sejarah Malaysia (1800-1963). Kuala Lumpur : Pelanduk Publications.
- Midgley, J. (1995). Social Development: The Development Perspective in Social Welfare. London: Sage Publication.
- Mohd Rizal Mohd Yaakop.(2009). Isu Pemisahan Singapura-Malaysia: Rasional Keselamatan Politik. *JEBAT* 36,62-89. <http://journalarticle.ukm.my/360/1/1.pdf>
- Mohd Salleh Abas & Salleh Buang (2007). Prinsip Perlembagaan & Pemerintahan di Malaysia, Kuala Lumpur : Dewan Bahasa & Pustaka.
- Muhamad Takiyuddin Ismail. (2018). Kejatuhan UMNO dalam Pilihanraya Umum ke-14: Analisis pengajaran politik. *Jebat: Malaysian Journal of History, Politics & Strategic Studies, 45(2)*, 319–342.
- Muslim, N., Alias, J., Hassan, W.Z., Umar, A. & Yunos, N. (2013). Analisis peruntukan orang Melayu dalam perlembagaan persekutuan Malaysia dalam konteks hubungan etnik. *Jurnal Melayu, 11*, 63–78.
- Mohd Azam Shah Yaacob. (2019, Apri 13). Hina-Agong-Perbuatan-Biadap. *Metro*.

- MStar. (2018, Oktober 6). Tiada lagi operasi khalwat waktu malam - Dr Mujahid. *MStar*
<https://www.mstar.com.my/lokal/semasa/2018/10/06/khalwat-bukan-urusan-kerajaan>
- Mobarak Ali, B. B. (2007). The Red-Ink Grant: Tracing Legitimacy in History. *Journal of Malaysian and Comparative Law*, 34(1), 159–184.
- Muhammad Yusri Muzamir. (2019, Januari 12). Isu salib: Tunggu maklum balas pemaju. *Harian Metro*.
<https://www.hmetro.com.my/mutakhir/2019/01/411308/isu-salib-tunggu-maklum-balas-pemaju>
- Mohamed Farid Noh. (2020, Februari 16). Suspek pijak al-Quran, hina Islam direman tiga hari. *Berita Harian*. <https://www.bharian.com.my/berita/kes/2020/02/656066/suspek-pijak-al-quran%C2%A0hina-islam-direman-tiga-hari>
- Nabilah Huda Zaim, & Norsaleha Mohd Salleh. (2019). Kesejahteraan Keluarga Di Malaysia: Suatu Sorotan Awal. *Jurnal Sultan Alauddin Sulaiman Shah*, (SPECIAL ISSUE), 27–36.
- Nadia Hamid dan Manirajan Ramasamy. (2018, Sept 18). Tok Pa keluar UMNO. *Berita Harian*. <https://www.bharian.com.my/berita/nasional/2018/09/475317/tok-pa-keluar-umno>
- Naziry Harizan. (2020, Mar 10). Polis tahan lelaki hina agama di media sosial. *Suara Sarawak*. <https://suarasarawak.my/2020/03/10/polis-tahan-lelaki-hina-agama-di-media-sosial/>
- Noor Azmira Mohamed, & Nor Azlili Hassan. (2019). Pengukuhan Bahasa Melayu Sebagai Bahasa Perpaduan Di Institusi Pengajian Tinggi Swasta. *E-Prosiding Persidangan Antarabangsa Sains Sosial Dan Kemanusiaan*, 39–49
- Nor Farhani Che Ad. (2019, Ogos 12). Suspek hina Islam ditahan. *Harian Metro*. <https://www.hmetro.com.my/mutakhir/2019/08/485370/suspek-hina-islam-ditahan>

Nor, A., Mohamad, A., Haniffa, M. A., Nor, W., & Mohamad, A. (2018). Impak Pemajmukan dalam Hubungan Malaysia-Singapura Pasca Pembentukan Abstrak The Impact of Plurality in Malaysia-Singapore Relations Post Malaya Abstract Pengenalan Objektif Kajian Metod Kajian Sejarah Penggabungan Tanah Melayu-Singapura, 3(3), 53–63.

Nordin, R. (2018). Accountability: State Capacity in Upholding the Rights of Indigenous Peoples in Malaysia. *SHS Web of Conferences*, 54, 05006.

Norshahril Saat.(2019). A Complicated Political Reality Awaits the Malays. Yusof Ishak Institute.

Nurul Amanina Suhaini.(2019, Ogos 11). 4 Ditahan Pasang Bendera Terbalik.Berita Harian. [https:// www.bharian.com.my/berita/kes/2020/08/720368/4-ditahan-pasang-bendera-terbalik](https://www.bharian.com.my/berita/kes/2020/08/720368/4-ditahan-pasang-bendera-terbalik)

Nurulatiq Ahmad Bandi .(2019, Julai 27). 483 laporan polis diterima berhubung kes hina nabi Wendy Loong. *Sinar Harian*. <https://www.sinarharian.com.my/article/40132/BERITA/Jenayah/483-laporan-polis-berhubung-kes-hina-nabi-Wendy-Loong>

Omar, R. (2016). Malaysia _ Singapore Relations An Analysis of the Underlying Factors That Affected Malaysia-Singapore Relations During the Mahathir Era : Discords and Continuity Rusdi Omar Thesis submitted for the degree of Doctor of Philosophy in the Discipline of Polit, (January).

Patton, M.,Q.(2002).Qualitative Research and Evaluation Methods.Sage Publication Volum 3.

Pinto, S., Fumincelli, L., Mazzo, A., Caldeira, S., & Martins, J. C. (2017). Comfort, well-being and quality of life: Discussion of the differences and similarities among the concepts. *Porto Biomedical Journal*, 2(1), 6–12.<https://doi.org/10.1016/j.pbj.2016.11.003>.

Prakash,G.(2020). Fireman Adib’s Family: Justice Won’t Be Served If Govt Charges 12 Suspects With Rioting Instead Of Murder.Malay Mail. <https://www.malaymail.com/news/malaysia/2020/08/06/fireman-adibs-family-justice-wont-be-served-if-govt-charges-12-suspects-wit/1891470>.

Permodalan Nasional Berhad.(2016). ASNB Mengumumkan Pengagihan Pendapatan Bagi Amanah Saham Bumiputera (ASB) Dan Amanah Saham Nasional (ASN). https://www.asnb.com.my/pdf/media/berita/20161222_ASB%20&%20ASN%202016BM.pdf.

Prof Madya Dr Mohamed Azam Mohamed Adil.(2020,Jun 8). Institusi Yang di- Pertuan Agong penjaga Perlembagaan. *Berita Harian*. <https://www.bharian.com.my/kolumnis/2020/06/697786/institusi-yang-di-pertuan-agong-penjaga-perlembagaan>

Rashid, S. A., & Shuhairimi Abdullah. (2015). Mendaulatkan Bahasa Melayu Sebagai Bahasa Ilmu di Institusi Pengajian Tinggi: Satu Analisis. *Journal of Human Development and Communication*, 4, 125–134.

Reuters.(2018,November 23). Why Malaysia backpedalled on InternationalConvention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination ratification.*New Straits Times*. <https://www.nst.com.my/news/nation/2018/11/434078/why-malaysia-backpedalled-icerd-ratification>

Ridauddin Daud . (2019, Mei 7). Matrikulasi bukan ‘laluhan pintu belakang’. *Sinar Harian*. <https://www.sinarharian.com.my/article/26990/BERITA/Nasional/Matrikulasi-bukan-laluhan-pintu-belakang>

Rohaniza Idris.(2018, Julai 13). Perlantikan Richard Malanjum sebagai Ketua Hakimdi luar kebiasaan. *BH Online*. <https://www.bharian.com.my/berita/politik/2018/07/448646/perlantikan-richard-malanjum-sebagai-ketua-hakim-di-luar-kebiasaan>

- Saad, N. (2008). Meritokrasi: Faktor Sosio Ekonomi Dan Peluang Pendidikan Tinggi. *Vasa*, 1–8. <http://medcontent.metapress.com/index/A65RM03P4874243N.pdf>
- Shad Saleem Faruqi (2008), Document of Destiny: The Constitution of the Federation. Star Publications: Malaysia.
- Salleh Buang. (2007). Malaysian Torrens System. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Sham, F. M., Tan, R., Adun, M. N., Ishak, A., Erman, H., Hasan, R., Bintang, H. (2018). Penggunaan bahasa Melayu dalam pengurusan dan pentadbiran di Universiti Kebangsaan Malaysia. *GEMA Online Journal of Language Studies*, 18(1), 176–197. <https://doi.org/10.17576/gema-2018-1801-11>.
- Shahrom Md. Ariffin. (2013). Malay Reservation Land – Unleashing a Century of Trust. *International Surveying Research Journal* 3(2) : 1-28.
- Sidek Mohd Noah. (2003) Reka Bentuk Pengkajian : Falsafah, Teori dan Praktis. Penerbit UPM. Serdang, Selangor.
- Strauss, A. & Corbin, J. (1990). Basics of Qualitative Research: Grounded Theory Procedures and Techniques. California: Sage.
- Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia (MCMC) (2019, April 30) Hina Islam, Nabi Muhammad SAW Dan Isteri: Dua Individu Disoal-Siasat. <https://www.mcmc.gov.my/ms/media/pressreleases/hina-islam-nabi-muhammad-saw-dan-isteri-dua-indivi>
- Syahira Omar & Wan Amizah Wan Mahmud. (2017). Isu Penghinaan Terhadap Institusi Diraja Malaysia: Analisis Kandungan Akhbar Dalam Talian, 1(1), 1:18.
- Skidmore, R.A. and Tackeray, M.G. (1982). Introduction to Social Work. New Jersey: Englewood Cliffs.

Talib, K.a., & Ishak, S. (2020). Penerimaan dan Penolakan International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination (International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination) dalam Kalangan Masyarakat Melayu dan Bumiputera di Malaysia. *Islāmiyyāt*, 41(2), 81–91.

Tamir Moustafa.(2018). *Constituting Religion: Islam, Liberal Rights, and the Malaysian State* .Cambridge: Cambridge University Press.

Thomas, T. (2007). The social contract: Malaysia's constitutional covenant. Retrieved from <http://tommythomas.net/wp-content/uploads/2011/11/politics-MLS.pdf>.

Tov, W. (2018). Well-being concepts and components. In E. Diener, S. Oishi, & L. Tay (Eds.), *Handbook of well-being*. Salt Lake City, UT: DEF Publishers.

Utusan Borneo Online (2019 ,October 17) Hina agama: Ejen Pelancongan ditahan. Utusan Borneo.[https://www.utusanborneo.com.my/2019/10/17/hina-agama-ejen-pelancongan -ditahan](https://www.utusanborneo.com.my/2019/10/17/hina-agama-ejen-pelancongan-ditahan).

Wan Mahmud, W. A., & Pitchan, M. A. (2017). Media Baharu dan Institusi Raja di Malaysia: Kes Penghinaan Raja-raja di Media Sosial (New Media and the Royal Institution in Malaysia: Cases of Insult to the Rulers in Social Media). *Jurnal Komunikasi, Malaysian Journal of Communication*, 33(1), 406–422. <https://doi.org/10.17576/jkmjc-2017-3301-27>.

Wan, C.D., & Sirat, M. (2018), The development of Malaysian higher education: Making sense of the nation-building agenda in the globalisation era, *Asian Education and Development Studies*, 7(2), 144-156.<https://doi.org/10.1108/AEDS-07-2017-0068>.

Wartawan Siasah Baharu.(2018). Pakatan Perak Bergolak, Calon Speaker Melayu Ditolak Dap. <http://siasahbaharu.blogspot.com/2018/07/pakatan-perak-bergolak-calon-speaker.html>.

- Walker, A., dan Wong, C. (1996). Rethinking the Western Construction of the Welfare State. *International Journal of Health Services*, 26(1),67-92.
- Wijaya, D.N. (2016). Kontrak Sosial menurut Thomas Hobbes dan John Locke. *Jurnal Sosiologi Pendidikan Humanis*, 1(2), 183-193.
- Weinberg, S. K. (1970). *Social Problem in Modern Urban Society*. United State:Prentice Hall.
- Yaakop, R. (2014). The British Legacy and the Development of Politics in Malaya. *Global Journal of Human-Social Science: History Archaeology & Anthropology*, 14(1), 55-66.
- Yazid, A. P. D. M. N. M. (2014). Colonial Policy and the Impact to the Politico-Economy Stability after Independence: The case of Indonesia under the Dutch and Malaysia under the British. *Review of History and Political Science*, 2(3&4). <https://doi.org/10.15640/rhps.v2n3-4a4>.
- Zainal Abidin Borhan, Ahmad Hakimi Khairuddin, Noor Hasnoor Mohamad Nor. (2014). *Tamadun Melayu sebagai asas dan kelangsungan tamadun Malaysia, (Tamadun Islam dan Tamadun Melayu, 2014)*. Penerbit Universiti Malaya, Kuala Lumpur.

VITA

Penulis lahir pada 23 Oktober 1983 di Lawas, Sarawak. Beliau mendapat pendidikan awal di Sekolah Rendah Kebangsaan Ladang Baru, Lawas, Sarawak. Seterusnya, beliau meneruskan pendidikan menengah di Sekolah Menengah Kebangsaan Lawas, Sarawak sehingga tingkatan lima. Beliau kemudiannya ditawarkan melanjutkan pelajaran ke Institut Teknologi Tun Abdul Razak (ITTAR) dalam jurusan pengurusan perniagaan dan menamatkan pengajian pada tahun 2003 sebagai pemegang Diploma Pengurusan Perniagaan. Pada tahun 2005, beliau telah menyertai pasukan Polis Diraja Malaysia (PDRM) dengan berpangkat inspektor. Pada tahun 2010 beliau kemudiannya telah melanjutkan pengajian ke peringkat Ijazah Sarjana Muda secara Pengajian Jarak Jauh (PJJ) di Universiti Utara Malaysia dalam bidang pengurusan awam sehinggalah beliau menamatkan pengajian pada tahun 2013. Ketika ini beliau bertugas sebagai Timbalan Ketua Polis Daerah Kajang, Selangor. Namun visi beliau untuk menuntut ilmu tidak terhenti setakat itu sahaja. Beliau memberanikan diri untuk mendaftar sebagai pelajar pasca siswazah dalam program Sarjana Falsafah bidang sastera dan kemanusiaan di Pusat Pengajian Umum dan Kokurikulum, Universiti Tun Hussien Onn Malaysia (UTHM). Sepanjang tempoh pengajian, beliau telah menghadiri persidangan *9th International Conference On Management and Muamalah 2022* anjuran Universiti Islam Selangor (KUIS) sebagai pembentang penyelidikan. Selain itu, beliau juga telah menulis sebuah artikel bertajuk *Effect of General Election-14 on the Social Well-Being of the people of Malay Race in Malaysia* dalam jurnal *International Society for The Study of Vernacular Settlements* yang bertaraf Scopus. Selain itu, beliau turut bergiat aktif dalam program universiti dan kokurikulum di bawah Persatuan Generik PPUK UTHM. Hasrat beliau untuk memartabatkan ilmu dalam pasukan PDRM akan diperjuangkan sehingga ke peringkat seterusnya. Selari dengan itu, beliau bercadang untuk menyambung pengajian di peringkat Doktor Falsafah (PhD) di UTHM, Johor dalam bidang kemanusiaan dan peningkatan kualiti hidup setelah menamatkan pengajian Sarjana Falsafah beliau.